

Universitätsbibliothek Wuppertal

Renati Des-Cartes Principia Philosophiae

Descartes, René

Amstelodami, 1664

Widmungsbrief

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1384)

SAPIENTISSIMIS

Clarissimisque viris

SACRÆ FACULTATIS

Theologiæ Parisiensis Decano &
Doctoribus.

RENATUS DESCARTES,

S. D.

Am justa causa me impellit ad hoc scriptum vobis offerendum, & tam justam etiam vos habituros esse confido ad ejus defensionem suscipiendam, postquam instituti mei rationem intelligetis, ut nulla re melius illud hic possum commendare, quam si quid in eo sequutus sim paucis dicam. Semper existimavi duas quæstiones, de Deo & Anima, præcipuas esse ex iis quæ Philosophiæ potius quam Theologiæ ope sunt demonstrandæ: Nam quamvis nobis fidelibus animam humanam cum corpore non interire, Deumque existere, fide credere sufficiat; certe infidelibus nulla religio, nec fere etiam ulla moralis virtus, videtur posse persuaderi, nisi prius illis ista duo ratione naturali probentur: Cumque sæpe in hac vita majora vitiis, quam virtutibus præmia proponantur, pauci rectum utili præferrent, sine Deum timerent, nec aliam vitam expectarent: Et quamvis omnino verum sit, Dei existentiam credendam esse, quoniam in sacris scripturis docetur, & vice versa credendas sacras scripturas, quoniam habentur à Deo: quia nempe cum fides sit donum Dei, ille idem qui dat gratiam ad reliqua credenda, potest etiam dare, ut ipsum existere credamus: Non tamen hoc infidelibus proponi potest, quia circulum esse judicarent. Et quidem animadverti; non modo vos omnes, aliosque Theologos affirmare Dei existentiam naturali ratione posse probari; sed & ex

sacra Scriptura inferri, ejus cognitionem multis, quæ de rebus
 creatis habentur, esse faciliorem, atque omnino esse tam facilem,
 ut qui illam non habent, sint culpandi: Patet enim Sap. 13. ex
 his verbis, *Nec his debet ignosci, si enim tantum potuerunt scire, ut
 possent estimare seculum, quomodo hujus dominum non facilius in-
 venerunt.* Et ad Rom. cap. 1. dicitur illos esse *inexcusabiles.* At-
 que ibidem etiam per hæc verba, *Quod notum est Dei, manifestum
 est in illis,* videmur admoneri ea omnia quæ de Deo sciri possunt,
 rationibus non aliunde petitis quam ab ipsamet nostra mente
 posse ostendi. Quod idcirco quomodo fiat, & qua via Deus fa-
 cilis & certius, quam res seculi cognoscatur, non putavi à me
 esse alienum inquirere. Atque quantum ad animam, etsi multi
 ejus naturam non facile investigari posse judicarint, & nonnulli
 etiam dicere ausi sint rationes humanas persuadere illam simul
 cum corpore interire, solaque fide contrarium teneri: Quia ta-
 men hos condemnat Concilium Lateranense sub Leone 10.
 habitum sessione 8. & expresse mandat Christianis Philosophis
 ut eorum argumenta dissolvant, & veritatem pro viribus pro-
 bent, hoc etiam aggredi non dubitavi. Præterea quoniam scio
 plærosque impios non aliam ob causam nolle credere Deum
 esse, mentemque humanam à corpore distingui, quam quia di-
 cunt hæc quoque à nemine hætenus potuisse demonstrari. Etsi
 nullo modo iis assentior, sed contra rationes fere omnes, quæ
 pro his quæstionibus à magnis viris allatæ sunt, cum satis intel-
 liguntur, vim demonstrationis habere putem, vixque ullas dari
 posse mihi persuadeam, quæ non prius ab aliquibus aliis fuerint
 inventæ: Nihil tamen utilius in Philosophia præstari posse ex-
 istimo, quam si semel omnium optimæ studiose quarantur, tam-
 que accurate & perspicue exponantur, ut apud omnes constet
 in posterum eas esse demonstrationes. Ac denique quoniam
 nonnulli, quibus notum est me quandam excoluisse Methodum
 ad quaslibet difficultates in scientiis resolvendas, non quidem
 novam, quia nihil est veritate antiquius, sed qua me sæpe in aliis
 non infeliciter uti viderunt, hoc à me summopere flagitarunt:
 Ideoque officii mei esse putavi non nihil hac in re conari. Quic-
 quid autem præstare potui, totum in hoc Tractatu continetur.

Non

Non quod in eo diversas omnes rationes, quæ ad eadem probanda afferri possent, colligere conatus sim: Neque enim hoc videtur operæ pretium esse, nisi ubi nulla habetur satis certa, sed primas tantum, & præcipuas ita profecutus sum, ut jam pro certissimis, & evidentissimis demonstrationibus illas ausim proponere: Addamque etiam tales esse, ut non putem ullam viam humano ingenio paterè, per quam meliores inveniri unquam possint. (cogit enim me causæ necessitas, & gloria Dei, ad quam totum hoc refertur, ut hic aliquanto liberius de meis loquar quàm mea fert consuetudo.) Atqui quantumvis certas, & evidentes illas putem, non tamen ideo mihi persuadeo ad omnium captum esse accommodatas: Sed quemadmodum in Geometria multæ sunt ab Archimede, Apollonio, Pappo, aliisque scriptæ, quæ etsi pro evidentibus etiam, ac certis ab omnibus habeantur, quia nempe nihil plane continent quod seorsim spectatum non sit cognitu facillimum, nihilque in uno sequentia cum antecedentibus non accurate cohæreant, quia tamen longiusculæ sunt, & valde attentum lectorem desiderant, non nisi ab admodum paucis intelliguntur: Ita quamvis eas quibus hic utor certitudine, & evidentia Geometricas æquare, vel etiam superare existimem, vereor tamen ne à multis satis percipi non possint, tum quia etiam longiusculæ sunt, & aliæ ab aliis pendent: tum præcipue quia requirunt mentem à præjudiciis plane liberam: & quæ se ipsam à sensuum consortio facile subducat. Nec certe plures in mundo Metaphysicis studiis, quam Geometricis apti reperiuntur. Ac præterea in eo differentia est, quod in Geometria cum omnibus sit persuasum nihil scribi solere, de quo certa demonstratio non habeatur, sæpius in eo peccant imperiti, quod falsa approbent, dum ea videri volunt intelligere, quàm quod vera refutent: Contra verò in Philosophia cum credatur nihil esse de quo non possit in utramque partem disputari, pauci veritatem investigant, & multo plures ex eo quod ausint optima quæque impugnare, famam ingenii aucupantur. Atque ideo qualescunque meæ rationes esse possint, quia tamen ad Philosophiam spectant, non spero me illarum ope magnum operæ pretium esse facturum, nisi me patrocinio vestro adjuvetis. Sed cum tanta

inhæreat omnium mentibus de vestra Facultate opinio, tantæque sit authoritatis S G R E G O R I Æ nomen, ut non modo in rebus fidei nulli unquam Societati post sacra Concilia tantum creditum sit, quàm vestræ, sed etiam in humana Philosophia nullibi major perspicacia & soliditas, nec ad ferenda judicia major integritas & sapientia esse existimetur: Non dubito quin si tantum hujus scripti curam suscipere dignemini, Primo quidem ut à vobis corrigatur, memor enim, non modo humanitatis, sed maxime etiam inscitæ meæ, non affirmo nullos in eo esse errores: Deinde ut quæ vel defunt, vel non satis absoluta sunt, vel majorem explicationem desiderant, addantur, perficiantur, illustrentur, aut à vobis ipsis, aut saltem à me, postquam à vobis ero admonitus: Ac denique ut, postquam rationes in eo contentæ, quibus Deum esse, mentemque à corpore aliam esse probatur, ad eam perspicuitatem erunt perductæ, ad quam ipsas perducere posse confido, ita nempe ut pro accuratissimis Demonstrationibus habendæ sint, hoc ipsum declarare & publice testari velitis: Non dubito, inquam, quin, si hoc fiat, omnes errores, qui de his questionibus unquam fuerunt, brevi ex hominum mentibus deleantur: Veritas enim ipsa facile efficiet ut reliqui ingeniosi, & docti vestro judicio subscribant: Et authoritas, ut Athei, qui scioli magis quàm ingeniosi, aut docti esse solent, contradicendi animum deponant; atque etiam ut forte rationes, quas ab omnibus ingenio præditis pro demonstrationibus haberi scient, ipsi propugnent, ne non intelligere videantur: Ac deniq; cæteri omnes tot testimoniis facile credent, nemoque amplius erit in mundo, qui vel Dei existentiam, vel realem humanæ animæ à corpore distinctionem ausit in dubium revocare. Cujus rei quanta esset utilitas, vos ipsi pro vestra singulari sapientia omnium optime æstimare potestis: Nec deceret me vobis, qui maximum Ecclesiæ Catholicæ columnen semper fuistis, Dei & Religionis causam pluribus hîc commendare.